

Zahvaljujem Društvu matematičara Srbije (<http://www.dms.org.rs/>) i njegovom predsjedniku dr. Zoranu Kadelburgu na dopuštenju da iz časopisa "Matematički list za učenike osnovne škole" skeniram stranice koje sadrže zadatke i rješenja s republičkih natjecanja (SR Hrvatske) i saveznih natjecanja (SFRJ) i skenove objavim na web stranici <http://public.carnet.hr/mat-natj> .

Antonija Horvatek
<http://public.carnet.hr/~ahorvate/>

MATEMATIČKI LIST

ZA UČENIKE OSNOVNE ŠKOLE

XIV

1

BEOGRAD
1979.

SAVEZ DRUŠTAVA MATEMATIČARA, FIZIČARA I ASTRONOMA
JUGOSLAVIJE

MATEMATIČKI LIST

za učenike osnovne škole

God. XIV, broj 1 (1979)

Izlazi šest puta godišnje

IZDAJE DRUŠTVO MATEMATIČARA, FIZIČARA I ASTRONOMA
SR SRBIJE

Beograd, Knez Mihailova 35/IV, p. p. 728.

Urednici:

Platon Dimić i Miroslav Živković

Redakcioni odbor:

Bogumila Kolenko (Ljubljana), *dr Željko Pauše* (Zagreb),
Kosta Mijatović (Sarajevo), *Danilo Šćepanović* (Titograd),
Duško Kovačev (Skopje), *Velimir Sotirović* (Novi Sad),
Vladimir Stojanović (Beograd)

Glavni i odgovorni urednik: *Miroslav Živković*

Sva prava umnožavanja, preštampavanja i prevođenja zadržava
Društvo matematičara, fizičara i astronoma SR Srbije

Oslobodeno plaćanja poreza na promet na osnovu rešenja Republičkog sekretarijata
za kulturu SR Srbije br. 413-186-03 od 11.1.1973. godine

Štampa: Beogradski izdavačko-grafički zavod, Beograd, Bul. vojvode Mišića br. 17

1979. - republičko natjecanje - 7. i 8. razred

Matematički list za učenike osnovne škole

http://www.dms.org.rs/index.php?action=matematicki_list

<http://public.carnet.hr/mat-natj>

**REPUBLIČKO NATJECANJE UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA
SR HRVATSKE,**

održano 11.–13. svibnja 1979. godine u Crikvenici

Republičko natjecanje iz matematike za učenike osnovnih škola SR Hrvatske održano je u okviru pokreta »Nauka mladima«. Natjecanje se odvijalo u dva dijela. Prvi dio sastojao se iz rješavanja po 6 lakših zadataka, na kojima se ocjenjivalo poznavanje tipičnog školskog gradiva. Drugi dio natjecanja zahtijevao je od učenika veći napor, jer je trebalo riješiti još 4 teža zadatka. Ovde ćemo dati rješenja druge skupine zadataka.

VII RAZRED

1. a) Dokaži da za bilo koji prirodan broj n vrijedi $\frac{1}{n} - \frac{1}{n+1} = \frac{1}{n(n+1)}$.

b) Izračunaj zbroj

$$\frac{1}{100 \cdot 101} + \frac{1}{101 \cdot 102} + \frac{1}{102 \cdot 103} + \dots + \frac{1}{198 \cdot 199} + \frac{1}{199 \cdot 200}$$

2. Neka su $x, y, z \in \mathbb{N}$, takvi da je $x < y < z$ i $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} = 1$. Nađi x, y, z .
3. Zadana je kružnica k i točke P i R unutar nje. Konstruiraj pravokutni trokut upisan u kružnicu k , takav da točka P pripada jednoj kateti, a R drugoj.
4. Četverokuti $ABCD$ i $EFGH$ imaju svojstvo da su točke B, C, D, A , redom polovišta dužina AE, BF, CG, DH . Ako je ploština četverokuta $ABCD$ jednaka 1 (cm²), kolika je ploština četverokuta $EFGH$?

VIII RAZRED

1. Neka su $x, y, z \in \mathbb{N}$, takvi da je $x < y < z$. Odredi x, y i z , ako je broj njihovih recipročnih vrijednosti jednak nekom cijelom broju a .
2. Na stranicama paralelograma $ABCD$ odabrane su točke $K \in AB, L \in BC, M \in CD$ i $N \in DA$ tako da je $d(A, K) : d(K, B) = d(B, L) : d(L, C) = d(C, M) : d(M, D) = d(D, N) : d(N, A) = k$, gdje je $k \in \mathbb{R}$ i $k \neq 0$. Dokazati da je četverokut $KLMN$ paralelogram. Kako se odnose ploštine paralelograma $ABCD$ i $KLMN$?
3. Na pionirskom sportskom natjecanju pokazalo se je da se svaki dječak poznaje s točno n djevojčica i da se svaka djevojčica poznaje s točno n dječaka. Dokazati da je na natjecanju sudjelovao jednak broj dječaka i djevojčica.
4. Osnovica uspravne prizme $ABCD A_1 B_1 C_1 D_1$ je trapez s bazama AB i CD u kojem su duljine stranica $d(A, B) = 24, d(B, C) = 9, d(C, D) = 16$ i $d(D, A) = 7$. Koliki je volumen prizme ako dijagonala BD_1 zatvara s dijagonalom BD baze kut od 45°?

Rješenja zadataka

VII RAZRED

1. a) Dovođenjem razlomaka na zajednički nazivnik dobivamo:

$$\frac{1}{n} - \frac{1}{n+1} = \frac{n+1-n}{n(n+1)} = \frac{1}{n(n+1)}, \text{ što je i trebalo dokazati.}$$

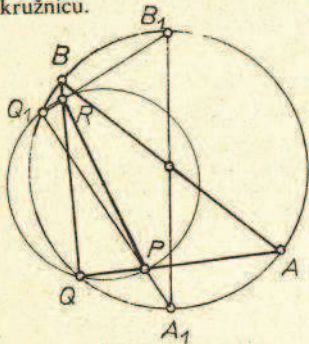
b) Koristeći se rezultatom dobivenim gore, svaki razlomak u datom zbroju napisaćemo kao razliku dva prosta razlomka, a onda će doći do poništavanja suprotnih brojeva, tako da ostanu samo prvi i posljednji razlomak:

$$\begin{array}{cccccccccccccccc} \frac{1}{100 \cdot 101} & + & \frac{1}{101 \cdot 102} & + & \frac{1}{102 \cdot 103} & + & \dots & + & \frac{1}{198 \cdot 199} & + & \frac{1}{199 \cdot 200} & + & \frac{1}{200 \cdot 201} & + & \frac{1}{201 \cdot 202} \\ & & \frac{1}{101} & - & \frac{1}{102} & & & & \frac{1}{198} & - & \frac{1}{199} & & \frac{1}{200} & - & \frac{1}{201} \\ & & \frac{1}{102} & - & \frac{1}{103} & & & & \frac{1}{199} & - & \frac{1}{200} & & \frac{1}{200} & - & \frac{1}{201} \end{array}$$

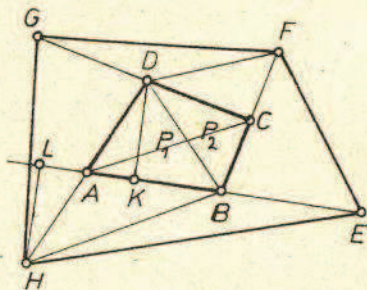
2. Očigledno je da ne može biti $x=1$. Prema tome, najmanja moguća vrijednost za x je $x=2$. Tada imamo $\frac{1}{y} + \frac{1}{z} = \frac{1}{2}$, odakle je $2z + 2y = yz$, odnosno $yz - 2y = 2z$. Odavde dobivamo $y = \frac{2z}{z-2}$. Zbog $y \geq 3$ i $z \geq 4$ dobivamo $\frac{2z}{z-2} \leq 3$, odakle je $2z \geq 3z - 6$, odnosno $z \geq 6$. Dakle, $z=4$, ili $z=5$, ili $z=6$. Nije moguće $z=4$, jer je tada $y=4$, što je protivrečno uvjetu $y < z$. Za $z=5$ ne dobivamo naravnu vrijednost za y . Za $z=6$ dobivamo $y=3$, pa je rješenje $x=2, y=3, z=6$. Nije teško uvjeriti se da je to jedino rješenje zadatka.

3. Ako je Q vrh pravog kuta traženog trokuta, onda će dužina PR biti dijametar opisane kružnice trokuta PQR . Dakle, točku R dobit ćemo u presjeku date kružnice i kružnice dijametra PR (sl. 1). Zatim konstruiramo tetive AQ i BQ . Da je kut AQB prav slijedi iz činjenice da je svaki put nad dijametrom prav. Zadatak može da ima dva rješenja, kao na (sl. 1). trokuti ABQ i $A_1B_1Q_1$, jedno rješenje, ili nijedno, zavisno od toga da li kružnica dijametra PR siječe, dodiruje ili ne siječe datu kružnicu.

Sl. 1

Sl. 2

4. Označimo sa P_1 i P_2 ploštine trokuta ABD i BCD . Dokazujemo da trokut ABH ima ploštinu P_1 . Neka su K i L nožišta okomica iz vrhova D i H na pravac AB (sl. 2). Pravokutni trokuti ADK i AHL sukladni su, jer je $AH=AD$ i $\angle HAL = \angle KAD$ (naizmjenični kutovi). Zbog toga su visine DK i HL trokuta ABD i ABH jednake, pa kako je AB zajednička osnovica, to je ploština trokuta ABH jednaka ploštini trokuta ABD . Tako i ploština trokuta HBE iznosi P_1 ($BE=AB$, visina je HL). Dakle, ploština trokuta AHE iznosi $2P_1$. Slično dokazujemo da je ploština trokuta CFG jednaka $2P_2$.

Ako sa P_3 označimo ploštinu trokuta ABC , a sa P_3 ploštinu trokuta ACD , onda, slično prethodnom izlaganju, dokazujemo da je ploština trokuta BEF jednaka $2P_3$, a ploština trokuta DGH jednaka $2P_3$.

Ploština P četverokuta $EFGH$ jednaka je zbroju ploština trokuta AEH , BEF , CFG , DGH i četverokuta $ABCD$, a to je: $P=2P_1+2P_3+2P_2+2P_4+1=1+2(P_1+P_2+P_3+P_4)$. Kako je $P_1+P_2=P_3+P_4=1$, to je $P=1+2 \cdot 2=5$ (cm²).

VIII RAZRED

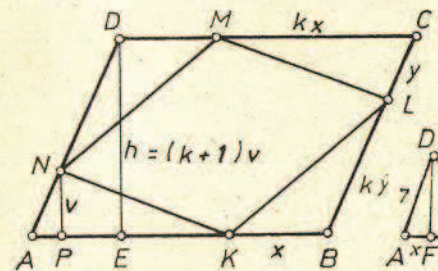
1. Uvjet $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} = a$ možemo napisati u obliku $\frac{1}{ax} + \frac{1}{ay} + \frac{1}{az} = 1$, gdje su ax , ay , az naravni brojevi i $ax < ay < az$. Na način, kao u zadatku 2 za VII razred, dobivamo jedinstveno rješenje: $ax=2$, $ay=3$, $az=6$, odnosno $x=\frac{2}{a}$, $y=\frac{3}{a}$, $z=\frac{6}{a}$. Odavde izlazi da rješenje postoji samo za $a=1$, i to $x=2$, $y=3$, $z=6$.

2. Neka je $KB=DM=x$. Tada je $AK=CM=k \cdot x$. Slično je $CN=AN=y$ i $BL=DN=k \cdot y$ (sl. 3). Lako se dokazuje da su trokuti AKN i CLM sukladni, pa je $KN=LM$. Na isti način, iz sukladnosti trokuta BKL i DMN slijedi da je $KL=MN$. Prema tome, četverokut $KLMN$ ima jednake naspramne stranice, pa je on paralelogram.

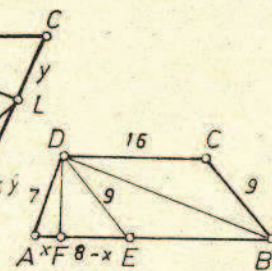
Neka su točke E i P nožišta okomica iz točaka D i N na pravac AB . Iz sličnosti pravokutnih trokuta ANP i ADE izlazi da je $DE:NP=AD:AN$, odakle je visina paralelograma: $h=(k+1)v$, gdje je v visina trokuta AKN . Slično, visina trokuta BKL , okomita na stranicu BK , iznosi $k \cdot v$.

Ploštinu p paralelograma $KLMN$ dobit ćemo kada od ploštine P paralelograma $ABCD$ oduzmemo ploštine trokuta AKN i CLM , tj. $2P_1$ i ploštine trokuta BKL i DMN , tj. $2P_2$. Kako je $P=AB \cdot h=(k+1)x(k+1)v=(k+1)^2xv$, $P_1=\frac{1}{2}kxv$ i $P_2=\frac{1}{2}xkv$, to je $p=P-2P_1-2P_2=(k+1)^2xv-kxv-kxv=(k^2+1)xv$. Prema tome $P:p=\frac{(k+1)^2}{k^2+1}$.

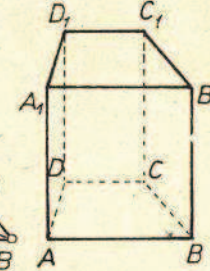
3. Neka je na natjecanju sudjelovalo a dječaka i b djevojčica. Svaki dječak se poznaje s točno n djevojčica, pa a dječaka ima ukupno $n \cdot a$ poznanstava sa djevojčicama. Slično, b djevojčica ima točno $n \cdot b$ poznanstava s dječacima. Međutim, svakom poznanstvu »dječak — djevojčica« odgovara točno jedno poznanstvo »djevojčica — dječak« (na primjer, poznanstvu »Aca — Vesna«, odgovara poznanstvo »Vesna — Aca«), pa je $na=nb$, odakle je $a=b$. Dakle, broj dječaka jednak je broju djevojčica, što se i tvrdilo.

Sl. 3

Sl. 4

Sl. 5

4. Najprije ćemo izračunati duljinu visine DF i dijagonale BD . Duljina dužine AF označena je sa x , a ostale duljine označene su na sl. 4. Primjenjujući Pitagorin poučak na trokute ADF i DEF dobit ćemo: $7^2-x^2=h^2$ i $9^2-(8-x)^2=h^2$, odnosno $7^2-x^2=9^2-(8-x)^2$. Odavde je $x=2$, a $8-x=6$. Potom dobivamo da je $h^2=45$, odnosno $h=\sqrt{45}=3\sqrt{5}$. Sada imamo duljine kateta DF i BF pravokutnog trokuta BDF . Iz $BD^2=DF^2+BF^2$ dobivamo: $d(B,D)=23$.

Trokut ABD_1 na sl. 5 je pravokutni istokrani, pa je duljina visine DD_1 prizme jednaka duljini dijagonale BD . Kako je ploština P baze $ABCD$: $P=\frac{1}{2}(24+26) \cdot 3\sqrt{5}=60\sqrt{5}$, to je volumen prizme: $V=60\sqrt{5} \cdot 23=1380\sqrt{5}$.

**REPUBLIČKO NATJECANJE UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA
SR HRVATSKE
1979. godina**

VII RAZRED

1. a) Dokaži da za bilo koji prirodan broj n vrijedi $\frac{1}{n} - \frac{1}{n+1} = \frac{1}{n(n+1)}$.
- b) Izračunaj zbroj $\frac{1}{100 \cdot 101} + \frac{1}{101 \cdot 102} + \frac{1}{102 \cdot 103} + \dots + \frac{1}{198 \cdot 199} + \frac{1}{199 \cdot 200}$.
2. Neka su $x, y, z \in \mathbb{N}$, takvi da je $x < y < z$ i $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} = 1$. Nađi x, y, z .
3. Zadana je kružnica k i točke P i R unutar nje. Konstruiraj pravokutni trokut upisan u kružnicu k , takav da točka P pripada jednoj kateti a R drugoj.
4. Četverokuti $ABCD$ i $EFGH$ imaju svojstvo da su točke B, C, D, A redom polovišta dužina AE, BF, CG, DH . Ako je površina četverokuta $ABCD$ jednaka $1 \text{ (cm}^2\text{)}$, kolika je površina četverokuta $EFGH$?

**REPUBLIČKO NATJECANJE UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA
SR HRVATSKE
1979. godina**

VIII RAZRED

1. Neka su $x, y, z \in \mathbb{N}$, takvi da je $x < y < z$. Odredi x, y, z , ako je zbroj njihovih recipročnih vrijednosti jednak nekom cijelom broju a .
2. Na stranicama paralelograma $ABCD$ odabrane su točke $K \in AB$, $L \in BC$, $M \in CD$ i $N \in DA$ tako da je $d(A,K):d(K,B) = d(B,L):d(L,C) = d(C,M):d(M,D) = d(D,N):d(N,A) = k$, gdje je $k \in \mathbb{R}$ i $k \neq 0$. Dokazati da je četverokut $KLMN$ paralelogram. Kako se odnose površine paralelograma $ABCD$ i $KLMN$?
3. Na pionirskom sportskom natjecanju pokazalo se je da se svaki dječak poznaje s točno n djevojčica i da se svaka djevojčica poznaje s točno n dječaka. Dokazati da je na natjecanju sudjelovao jednak broj dječaka i djevojčica.
4. Osnovica uspravne prizme $ABCD A_1 B_1 C_1 D_1$ je trapez s bazama AB i CD u kojem su duljine stranica $d(A,B)=24$, $d(B,C)=9$, $d(C,D)=16$ i $d(D,A)=7$. Koliki je volumen prizme ako dijagonala BD_1 zatvara s dijagonalom BD baze kut od 45° ?

Rješenja zadataka

REPUBLIČKO NATJECANJE UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA SR HRVATSKE 1979. godina

VII RAZRED

1. a) Svođenjem razlomaka na zajednički nazivnik dobivamo $\frac{1}{n} - \frac{1}{n+1} = \frac{n+1-n}{n(n+1)} = \frac{1}{n(n+1)}$, što je i trebalo dokazati.

b) Koristeći se rezultatom dobivenim gore, svaki razlomak u datom zbroju napisat ćemo kao razliku dva prosta razlomka, a onda će doći do poništavanja suprotnih brojeva, tako da ostanu samo prvi i posljednji razlomak:

$$\begin{aligned} & \frac{1}{100 \cdot 101} + \frac{1}{101 \cdot 102} + \frac{1}{102 \cdot 103} + \dots + \frac{1}{198 \cdot 199} + \frac{1}{199 \cdot 200} = \\ &= \frac{1}{100} - \frac{1}{101} + \frac{1}{101} - \frac{1}{102} + \frac{1}{102} - \frac{1}{103} + \dots + \frac{1}{198} - \frac{1}{199} + \frac{1}{199} - \frac{1}{200} = \\ &= \frac{1}{100} - \frac{1}{200} = \frac{1}{200} \end{aligned}$$

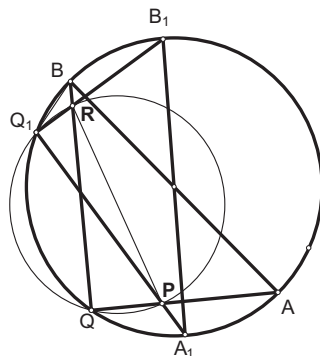
2. Očigledno je da ne može biti $x=1$. Prema tome, najmanja moguća vrijednost za x je $x=2$.

Tada imamo $\frac{1}{y} + \frac{1}{z} = \frac{1}{2}$, odakle je $2z+2y=yz$, odnosno $yz-2y=2z$. Odavde dobivamo

$$y = \frac{2z}{z-2}. \text{ Zbog } y \geq 3 \text{ i } z \geq 4 \text{ dobivamo } \frac{2z}{z-2} \leq 3, \text{ odakle je } 2z \geq 3z-6, \text{ odnosno } z \geq 6.$$

Dakle, $z=4$, ili $z=5$, ili $z=6$. Nije moguće $z=4$, jer je tada i $y=4$, što je proturječno uvjetu $y < z$. Za $z=5$ ne dobivamo prirodnu vrijednost za y . Za $z=6$ dobivamo $y=3$, pa je rješenje $x=2$, $y=3$, $z=6$. Nije teško uvjeriti se da je to jedino rješenje zadataka.

3. Ako je Q vrh pravog kuta traženog trokuta, onda će dužina PR biti dijametar (promjer) opisane kružnice kružnice trokuta PQR . Dakle, točku R dobit ćemo u presjeku dane kružnice i kružnice dijametra PR (sl.1). Zatim konstruiramo tetive AQ i BQ . Da je kut AQB pravi slijedi iz činjenice da je svaki kut nad dijametrom prav. Zadatak može imati dva rješenja, kao na sl.1 trokuti ABQ i $A_1B_1Q_1$, jedno rješenje, ili nijedno, ovisno o tome da li kružnica dijametra PR siječe, dodiruje ili ne siječe datu kružnicu.

Sl. 1

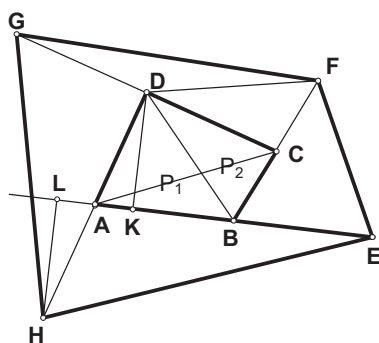
4. Označimo sa P_1 i P_2 površine trokuta ABD i BCD. Dokazat ćemo da trokut ABH ima površinu P_1 . Neka su K i L nožišta okomica iz vrhova D i H na pravac AB (sl.2). Pravokutni trokuti ADK i AHL sukladni su, jer je $AH=AD$ i $\sphericalangle HAL = \sphericalangle KAD$ (naizmjenički kutovi). Zbog toga su visine DK i HL trokuta ABD i ABH jednake, pa kako je AB zajednička osnovica, to je površina trokuta ABH jednaka površini trokuta ABD. Tako i površina trokuta HBE iznosi P_1 ($BE=AB$, visina je HL). Dakle, ploština trokuta AHE iznosi $2P_1$. Slično dokazujemo da je površina trokuta CFG jednaka $2P_2$.

Ako sa P_3 označimo površinu trokuta ABC, a sa P_4 površinu trokuta ACD, onda, slično prethodnom izlaganju, dokazujemo da je površina trokuta BEF jednaka $2P_3$, a površina trokuta DGH jednaka $2P_4$.

Površina P četverokuta EFGH jednaka je zbroju površina trokuta AEH, BEF, CFG, DGH i četverokuta ABCD, a to je:

$$P = 2P_1 + 2P_3 + 2P_2 + 2P_4 + 1 = 1 + 2(P_1 + P_2 + P_3 + P_4).$$

Kako je $P_1 + P_2 = P_3 + P_4 = 1$, to je $P = 1 + 2 \cdot 2 = 5$ (cm^2).

Sl. 2

Rješenja zadataka

REPUBLIČKO NATJECANJE UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA SR HRVATSKE 1979. godina

VIII RAZRED

1. Uvjet $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} = a$ možemo napisati u obliku $\frac{1}{xa} + \frac{1}{ya} + \frac{1}{za} = 1$, gdje su ax, ay, az prirodni brojevi $ax < ay < az$. Kao način kao u zadatku 2 za VII razred, dobivamo jedinstveno rješenje: $ax=2, ay=3, az=6$, odnosno $x=\frac{2}{a}, y=\frac{3}{a}, z=\frac{6}{a}$. Odavde izlazi da rješenje postoji samo za $a=1$, i to $x=2, y=3, z=6$.

2. Neka je $KB=DM=x$. Tada je $AK=CM=k \cdot x$. Slično je $CN=AN=y$ i $BL=DN=k \cdot y$ (sl.3). Lako se dokazuje da su trokuti AKN i CLM sukladni, pa je $KN=LM$. Na isti način, iz sukladnosti trokuta BKL i DMN slijedi da je $KL=MN$. Prema tome, četverokut $KLMN$ ima jednake nasuprotne stranice, pa je on paralelogram.

Neka su točke E i P nožišta okomica iz točaka D i N na pravac AB . Iz sličnosti pravokutnih trokuta ANP i ADE izlazi da je $DE:NP=AD:AN$, odakle je visina paralelograma: $h=(k+1)v$, gdje je v visina trokuta AKN . Slično, visina trokuta BKL , okomita na stranicu BK , iznosi $k \cdot v$.

Površinu p paralelograma $KLMN$ dobit ćemo kada od površine P paralelograma $ABCD$ oduzmemo površine trokuta AKN i CLM , tj. $2P_1$ i površine trokuta BKL i DMN , tj. $2P_2$.

Kako je $P = AB \cdot h = (k+1)x(k+1)v = (k+1)^2 x v$, $P_1 = \frac{1}{2} k x v$ i $P_2 = \frac{1}{2} x k v$, to je

$p = P - 2P_1 - 2P_2 = (k+1)^2 x v - k x v - k x v = (k^2 + 1) x v$. Prema tome

$$P:p = (k+1)^2 x v : (k^2 + 1) x v = \frac{(k+1)^2}{k^2 + 1}.$$

3. Neka je na natjecanju sudjelovalo a dječaka i b djevojčica. Svaki dječak se poznaje s točno n djevojčica, pa a dječaka ima ukupno $n \cdot a$ poznanstava sa djevojčicama. Slično, b djevojčica ima točno $n \cdot b$ poznanstava s dječacima. Međutim, svakom poznanstvu "dječak-djevojčica" odgovara točno jedno poznanstvo "djevojčica-dječak" (na primjer, poznanstvu "Ante-Vesna", odgovara poznanstvo "Vesna-Ante"), pa je $na=nb$, odakle je $a=b$. Dakle broj dječaka jednak je broju djevojčica, što se i tvrdilo.

4. Najprije ćemo izračunati duljinu visine DF i dijagonale BD . Duljina dužine AF označena je sa x , a ostale duljine označene su na sl. 4. Primjenjujući Pitagorin poučak na trokute ADF i DEF dobit ćemo: $7^2 - x^2 = h^2$ i $9^2 - (8-x)^2 = h^2$, odnosno $7^2 - x^2 = 9^2 - (8-x)^2$. Odavde je $x=2$, a $8-x=6$.

Potom dobivamo da je $h^2=45$, odnosno $h = \sqrt{45} = 3\sqrt{5}$. Sada imamo duljine kateta DF i BF pravokutnog trokuta BDF . Iz $BD^2 = DF^2 + BF^2$ dobivamo $d(B,D)=23$.

Trokut ABD_1 na sl. 5 je pravokutni jednakokrani, pa je duljina visine DD_1 prizme jednaka duljini dijagonale BD . Kako je površina P baze $ABCD$: $P = \frac{1}{2} (24+26) \cdot 3\sqrt{5} = 60\sqrt{5}$, to je

volumen prizme: $V = 60\sqrt{5} \cdot 23 = 1380\sqrt{5}$.